

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.028/2026/5.

Felperes: Felperes1

(Cím2)

Felperes képviselője: Dr. Horváth Dávid Ügyvédi Iroda

(Cím3)

eljáró ügyvéd: dr. Horváth Dávid ügyvéd;

képviselő1

(képviselő címe)

képviseli: dr. Záhonyi Zsolt ügyvezető alelnök

Alperes: Alperes1

(cím1)

Alperes jogi képviselője: Dr. Rédl Petra kamarai jogtanácsos

A per tárgya: elmaradt pihenőnap bérpótlék megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Székesfehérvári Törvényszék, 71.M.70.135/2024/37.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 38.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 434.134 (négy százharmincnégyezer-százharmincnégy) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a „NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illetékbevételei számla” megnevezésű 10032000-01070044-09060018 számú költségvetési számlára 546.940 (ötszáznegyvenhatezer-kilencszáznegyven) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adószámát is.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a peres felek között munkaviszony áll fenn, a felperes mozdonyvezető munkakört tölt be, munkavégzésének helye Város1 telephely volt, de alkalmanként Település2i feljelentkezéssel. Az alperes 2018. január 1-től hatályos kollektív szerződése (a továbbiakban: KSZ) 26. § 1. ja) alpontja és 10. számú melléklet 2. §-a értelmében vezényelt vontatási utazói munkarendben foglalkoztatott munkavállalónak minősült. Az alperes tevékenysége megszakítás nélküli volt, ezért az alperes a felperest egyhavi munkaidő-keretben foglalkoztatta. A felperes munkaideje egyenlőtlenül került beosztásra.

[2] A felperes által teljesítendő munkaidő az egy havi munkaidő-keretben 176 óra volt. Az alperes mind a munkaidőt, mind a pihenőidőt órában tartotta nyilván akként, hogy a különböző távolléteket (szabadság, érdekképviselési tevékenység miatti munkaidőkedvezmény, keresőképtelenség, ...) 24 órás időtartammal számolva konkrét időpárban rögzítette, így 8-16, illetve 7-15 óráig terjedően.

[3] Az alperes a KSZ 26. § (1) bekezdés j) pontja alapján vezényelt vontatási utazói munkarendben foglalkoztatta a felperest. A felperest a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 68/A. § (4) bekezdése és a 68/B. § (1) bekezdése alapján 24 órás időszakonként megszakítás nélkül legalább 12 óra lakóhelyi pihenőidő illeti meg minden beosztás szerinti napi munkavégzést követően. A felperes heti pihenőideje minimum 42 óra, a havi munkaidőkeretre tekintettel egy alkalommal szombat 0 órától hétfő 6

óraig, összesen 54 óra heti pihenőidő illeti meg, és az adott munkaidő keretben átlagosan 48 órás heti pihenőidőt biztosított az alperes a felperes részére. Az alperes KSZ 41. § 1) pontja, valamint a 2017. december 1-től hatályos KSZ 10. számú melléklet 10-11. §-ai határozzák meg rendkívüli munkavégzés esetén a bérpótlék mértékét.

[4] A felperes besorolási bére 2018. januártól 2018. júliusig 375.000 forint, 2018. augusztustól 2018. decemberig 383.500 forint, 2019. januártól 2019. júliusig 402.700 forint, 2019. augusztustól szeptemberig 412.700 forint, 2019. októbertől decemberig 428.500 forint, 2020. januártól 2020. decemberig 467.500 forint volt. A felperes munkáját mindig a beosztásnak megfelelően, a tényvezénység szerinti időben végezte, a ténylegesen teljesített munkavégzés nem esett egybe a kijelölt heti pihenőidő tartamával. Az alperes a felperest a napi és a heti munkaidő, valamint rendkívüli munkavégzés KSZ-ben meghatározott mértékét meghaladó időszakra nem osztotta be munkavégzésre, a munkavégzés ellenértékét megfizette.

[5] Az alperes a napi pihenőidőt megelőző utazási normaidőt és a heti pihenőidőt biztosította a felperes részére, azonban a heti pihenőidőt közvetlenül megelőző napi pihenőidőt nem minden esetben biztosította 2018. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakban.

[6] A felperes a tényvezénységben feltüntetett, alperes által utólag, heti pihenőidőben elrendelt rendkívüli munkaidőre és a munkaidőkereten felül teljesített munkaórákra járó munkabért az alperes bérpótlékkal együtt a felperesnek megfizetette. A felperes a 2018-ban 287,48 óra, 2019-ben 201,56 óra, 2020-ban 209,98 óra rendkívüli munkaidőt teljesített, amelyre a munkabérét maradéktalanul megkapta.

[7] A felperes kereseti kérelmet terjesztett elő 2021. február 3-án, a pontosított, módosított kereseti kérelmében ki nem adott pihenőidővel kapcsolatban 6.836.754 forint elmaradt bérpótlék, valamint ezen összegnek 2019. július 1-jétől középátlagosan számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kereseti kérelmének jogalapjaként megjelölte az alperesi KSZ 46. §-át, 47. §-át, a 10. számú melléklet 10-11. §-át, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 96. § (1) bekezdését, a 97. § (1) bekezdését, a 104. § (1) bekezdését, a 105. § (1) bekezdését, 106. § (1)-(3) bekezdését, 107. § a) pontját, a munkaidő szervezés egyes szempontjairól az Európai Parlament és a Tanács 2003. november 4-i 2003/88/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 3. és 5. cikkét, továbbá az Alaptörvény I. cikkét, XVII. cikk (4) bekezdését, XX. cikkét, a Vtv. 68/A. § (4) bekezdését és 68/B. § (1) bekezdését, valamint az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI.22.) AB határozatát, hivatkozott az Európai Unió Bíróságának C-477/221. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletre is. A felperes álláspontja szerint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 31. cikke és az Alaptörvény 18. cikk (1) bekezdése alapján a napi és a heti pihenőidő és az éves szabadság önálló jogcímen illeti meg a munkavállalókat. Az alperes jogsértése jogkövetkezményeként az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerinti rendkívüli munkavégzés pótlékának megfizetését kérte.

[8] Az alperes írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mind a jogalap, mind az összecszerűség vonatkozásában. A jogalap vonatkozásában előadta, hogy tevékenysége az Mt. 90. §-a szerinti megszakítás nélküli tevékenység, a felperes munkaidejét

munkaidőkeretben, egyenlőtlenül osztotta be az Mt. 97. §-a szerint, alkalmazta a Vtv. 68/B. § (1) bekezdését, valamint a KSZ 26., 46. és 47. §-ait, 10. számú mellékletének rendelkezését, és a KSZ Budapesti TSZVI KSZ Helyi Függelékének 19. és 20. §-át, és annak 6. számú mellékletét. Kifogásolta, hogy felperes keresetében nem jelölte meg, hogy pihenőidejének beosztása során az alperes milyen munkaviszonyra vonatkozó szabályt sértett. Hivatkozott arra, hogy a Kúria Mfv.II.10.279/2018/13. számú ítélete az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Eütv. tv.) számos kérdésben az Mt.-től eltérő, speciális munkajogi tárgyú rendelkezéseket tartalmaz, így az különösen nem tekinthető irányadónak a vasúti dolgozókra.

[9] Alperes kifejtette, hogy a magyar munkajogban évtizedekre visszanyúló, és töretlenül érvényesülő történelmi hagyománya van annak, hogy a napi pihenőidőt két munkanapi, illetve két munkavégzés között rendeli biztosítani. A napi pihenőidő magyar fogalmából következően annak kiadása a heti pihenőidőt megelőzően nem értelmezendő, így a magyar szabályozás során a heti pihenőidő mértéke tekintetében a jogalkotói akarat figyelemmel volt az irányelvek (93/104/EK Irányelv és 2003/88/EK Irányelv) 35 órás minimummértékére. A teljes, hétnaponkénti pihenőidőt egy egységes, a magyar munkajogi hagyományokhoz és rendszerhez igazodó, tagállami heti pihenőidő fogalom alá vonta, és nem bontotta meg azt az EU-s irányelvek szerinti két különálló jogcímre.

[10] Alperes az EUB ítélettel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az uniós és magyar napi és heti pihenőidő fogalmai, szabályozási logikája alapvetően eltér, nem azonos tartalmúak, az EUB ítéletben az uniós szabályok értelmezésére adott válasz ezért nem fordítható át megfelelő értelmezés és kritika nélkül, csak a formalitást követve, hanem tartalmilag, a célját szem előtt tartva vonatkoztatandó a magyarra. Az Mt. az Irányelv elveit és célját maradéktalanul kielégíti azzal, hogy 11 órás megszakítás nélküli pihenőidőt rögzít. A magyar munkajogi szabályozás szerinti heti pihenőidő mértéke jóval kedvezőbb az uniós 35 órás minimumszabálynál, átlagosan 48 órás egybefüggő, megszakítás nélküli pihenőidő beosztását rendeli. Ez a 48 órás időtartam pedig tartalmazza a 11 órás, uniós napi pihenőidő mértékét is, mivel a magyar heti pihenőnap és pihenőidő szabályozásánál a magyar jogalkotó a mérték tekintetében figyelembe vette az uniós napi pihenőidő 11 órás mértékét is.

[11] Az összecszerúségre vonatkozóan is kifejtette álláspontját, miszerint a KSZ 26. §-a, a 30. § 1. pontja, a 40. § 1. c) alpontja, a 46. §-a, a 47. §-a, a Budapesti TSZVI KSZ Helyi Függelékének 19. és 20. §-ai, a 6. és a 10. számú mellékletei alapján a felperest 12 óra mértékű lakóhelyi napi pihenőidő és utazási norma idő illeti meg. Az utazási normaidő azonban csak a napi pihenőidő előtt jár a felperes részére, a heti pihenőidőt követően történő utazásra normaidő nem számolható az Mt. 86.§ (3) bekezdés b) pontja értelmében sem. Az alperes átlagban biztosította a munkaidő-kereten belül a 48 óra heti pihenőidőt, amikor a heti pihenőidőben munkavégzést rendelt el, akkor annak elszámolása megtörtént, az „megváltásra” került.

[12] Vitatta az összecszerúséget tekintettel arra is, hogy amennyiben a heti pihenőnapot megelőző napi munkavégzést szabadság követi, akkor nem jár napi pihenőidő, továbbá a munkaidőkeretre tekintettel kifizetett rendkívüli munkavégzés ellenérteke – amennyiben az a napi pihenőidő tartamára esik – nem érvényesíthető ismételten, ezért kérte levonásba helyezni.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg a felperes részére bruttó 6.836.754 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összegek után 2019. július 1-től középido arányosan a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Rendelkezett a perköltségviselésről.

[14] A bíróság vizsgálta, hogy a felperes kereseti követelése elévült-e. Megállapította, hogy az elévülés nem következett be az Mt. 286. § (1) bekezdése szerint. Figyelembe vette a Pp. 185. § (1) bekezdését, a Pp. 183. § (4) bekezdését, a Pp. 221. § (1) bekezdés e) pontját.

[15] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között nem volt vitatott a ténylegesen megvalósult (tényvezénység szerinti) munkaidőbeosztás, a munkaidő, annak kezdete és vége, továbbá, hogy felperes mely napokon volt szabadságon, és alperes mely heti pihenőidők vonatkozásában milyen időtartamra rendelt el rendkívüli munkavégzést. Alperes azt vitatta, hogy a heti pihenőidő előtt napi pihenőidőt és a hazautazás időtartamára útidőt biztosítson felperes számára. Ezen jogkérdés megalapozottsága esetére alperes azt is vitatta, hogy ez a kötelezettsége a szabadságot megelőzően, valamint heti pihenőidőben elrendelt rendkívüli munkavégzés esetén fennállna. Vitatott volt továbbá, hogy az alperes által a korábban, munkaidőkereten felüli munkavégzésre figyelemmel kifizetett bérpótlékkal csökkenteni kell-e felperes igényét.

[16] Az elsőfokú bíróság abban a jogkérdésben foglalt állást, hogy a felperesnek a heti pihenőidőt, illetve a szabadságot megelőzően ki nem adott napi pihenőidő tartamára eső munkavégzés idejére rendkívüli munkavégzés bérpótléka jogcímén érvényesített követelése jogalapjában megalapozott-e. Eljárása során az Mt. 104. §, a 105. §, 106. §, 143. §, az Alaptörvény XVII. cikk, a 12/2020. (VI.22.) AB határozat, az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikk, 51. cikk, a 2003/88/EK Irányelv 3. és 5. cikkének rendelkezéseit, a Kúria irányadó joggyakorlatát vette figyelembe. (Mfv.II.10.025/2024/6., Mfv.IV.10.044/2024/6., Mfv.IV.10.053/2024/4., Mfv.V.10.048/2024/5., Mfv.I.10.046/2024/5., Mfv.V.10.054/2024/5., Mfv.II.10.064/2024/6.,

Mfv.II.10.067/2024/4., Mfv.IV.10.074/2024/4. Mfv.V.10.051/2024/5. és Mfv.II.10.055/2024/6. számú határozatok). A követendő egységes joggyakorlatra figyelemmel nem látta indokoltnak a precedensképes határozatoktól való eltérést.

[17] A bíróság hivatkozott az Európai Unió Bíróságának C-477/21. szám alatt hozott ítéletére, valamint a Kúria hasonló tárgyú perekben hozott hatályon kívül helyező végzéseivel közl az Mfv.IV.10.044/2024/6. sorszámú határozatára, amelyben az EUB ítéletével kapcsolatos álláspontját részletesen rögzítette. A Kúria az Mfv.IV.10.044/2024/6. számú határozatában kifejtette az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikk (2) bekezdése, az Irányelv 3. cikk, az 5. cikk és 15. cikk szerinti jogértelmezést, hogy a tagállamok a munkavállalók biztonságának és egészségének védelme szempontjából a munkavállalókra nézve az Irányelvben írtakhoz képest kedvezőbb rendelkezéseket elfogadhatnak. Az Irányelv az Mt.-be áttételre került. Az Mt. 104. § (1) bekezdése értelmében a napi munka befejezése és a következő napi munkakezdés között legalább 11 óra egybefüggő pihenőidőt (napi pihenőidőt) kell biztosítani.

[18] Az Mt. 106. § (1) bekezdése szerint pedig a munkavállalót hetenként legalább 48 óra megszakítás nélküli heti pihenőidő illeti meg. Az Irányelv és az Mt. hivatkozott rendelkezéseit összevetve rögzíthető, hogy a magyar jogalkotó a napi pihenőidő szabályozásánál az Irányelv 3. cikke szerinti minimum követelményt (11 óra) vette át, azonban a heti pihenőidő vonatkozásában a munkavállalók számára kedvezőbb szabályozásként az Irányelv 24 órás minimum követelményéhez képest 48 órát biztosít.

[19] A napi és a heti pihenőidő, annak rendeltetése, kiadása alaptörvényi követelmények mentén történő értelmezésekor az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI.22.) AB határozata kiindulási pontként szolgálhat. Az Alkotmánybíróság ebben a határozatában kifejtette, hogy az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése alapvető jogként biztosítja a pihenéshez való jogot, amelyen belül megkülönbözteti a napi és heti pihenőidőt. A Kúria hivatkozott arra, hogy az EUB az Irányelv legfontosabb jellemzőit, a tagállamoknak az átültetésre vonatkozó kötelezettségeit több ügyben is értékelte. Kimondta, hogy az Irányelvben a munkavállalóknak biztosított jogok nem értelmezhetőek megszorítóan (C-55/18. ügyben 2019. május 14-én hozott ítélet 42-44. pont). Kitért arra is, hogy a nemzeti bíróságoknak ugyanazon uniós jogforrás értelmezése körében, az azonos, vagy hasonló tényállású ügyekben követniük kell az EUB korábban meghozott ítéleteit (66/79., 127/79. és 128/79. sz. egyesített ügyekben 1980. március 27-én meghozott ítélet 9. pont).

[20] Az elsőfokú bíróság figyelembe vette a Miskolci Törvényszék hasonló tényállású ügyben kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásában (C-477/21. számú ügy) az EUB ítéletét, melynek indokolása szerint a napi és a heti pihenőidő két egymástól eltérő jog, amelyek eltérő célokat követnek. A munkavállaló számára mindkét jog tényleges gyakorlását biztosítani kell, ezért az olyan értelmezés, mely szerint a napi pihenőidő a heti pihenőidő részét képezi, megfosztaná a munkavállalót a napi pihenőidő tényleges igénybevételének lehetőségétől. A napi pihenőidőt tehát – a két jog önálló jellegére figyelemmel – a heti pihenőidőhöz való jogon túlmenően kell biztosítani. Az EUB mindezekre tekintettel úgy foglalt állást, hogy az Irányelv 3. cikkében előírt napi pihenőidő nem képezi az Irányelv 5. cikke szerinti heti pihenőidő részét, hanem ahhoz hozzáadódik.

[21] A Kúria a C-477/21. sz. ügyben hozott ítélet alapján az Mfv.IV.10.044/2024/6. számú határozatában megállapította, hogy a heti pihenőidő csak akkor kezdődhet el, amikor a munkavállaló már részesült napi pihenőidőben. Figyelemmel arra, hogy alperes a heti pihenőidő előtt a napi pihenőidőt nem biztosította, így a be nem osztott napi pihenőidő tartamára eső munkavégzés rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül, amelyre az Mt. 143. § szerinti bérpótlék jár.

[22] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, amennyiben a munkaidő-beosztás szerinti heti pihenőidőben az alperes rendkívüli munkavégzést rendelt el, a heti pihenőidő ezen jellege nem változik, azt az időtartamot továbbra is heti pihenőidőként kell figyelembe venni. A bíróság osztotta felperes azon érvelését, hogy a heti pihenőidőben történt munkavégzés ellenértékének megfizetése nem érinti azt a körülményt, hogy a munkavégzést követően, a heti pihenőidő előtti időszakra a napi pihenőidőt biztosítani kellett volna. Az a körülmény, hogy alperes utólag heti pihenőidőben rendkívüli munkavégzést rendelt el, nem teszi jogszerűvé az egyébként jogellenes munkaidőbeosztást.

[23] A bíróság a szabadságot megelőző napi pihenőidővel összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésére, az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI.22.) AB határozatára, a 3341/2017. (XII.20.) AB határozatban foglaltakra, az EUB C-477/2021. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletére. Kitért arra, hogy az Európai Unió Bírósága az uniós napi pihenőidő és az uniós szabadság viszonyát kétségtelenül nem vizsgálta, ugyanakkor azt megállapította, hogy a munkavállalónak közvetlenül a munkaidőt követően kell napi pihenőidőben részesülnie függetlenül attól, hogy ezt a pihenőidőt követi munkaidő vagy nem. A bíróság megállapította, hogy felperest a szabadságos napokat megelőző időszakra számított napi pihenőidő megillette.

[24] A fentieken túl vita volt az ügynevezett megváltott heti pihenőidő tekintetében. Az alperes álláspontja szerint, ha a kijelölt heti pihenőidőben rendkívüli munkavégzést rendelt el és ezen időtartamra emelt összegű bérpótlékot fizetett, teljes tartamában megváltotta heti pihenőidőt. A rendkívüli munkavégzés elrendelésének ténye, az emelt összegű bérpótlék kifizetése, illetve a heti pihenőidő megváltása felülírta a korábbi munkaidő beosztást. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a megváltott heti pihenőidőt utóbb nem lehet napi pihenőidőnként figyelembe venni. A Kúria az Mf.10.064/2024/6. számú precedens döntése értelmében a munkabeosztás egyes időtartamai nem minősíthetők át, a pihenőidők nem csúsztathatók el. Önmagában az, hogy a heti pihenőidőben a munkáltatónak lehetősége volt rendkívüli munkavégzést elrendelni, nem jelenti azt is, hogy a teljes heti pihenőidőt megváltotta volna, és a kijelölt heti pihenőidőt ne kelljen továbbra is heti pihenőidőnek tekinteni. Az alperes nem a heti pihenőidőket váltotta meg, hanem a heti pihenőidőben elrendelt rendkívüli munkavégzés ellenértékét fizette meg, továbbá a kijelölt heti pihenőidőnek a rendkívüli munkavégzést meghaladó részében nem történt az alperes által hivatkozott megváltás.

[25] A ki nem adott napi és ki nem jelölt, illetve ki nem adott heti pihenőidő következménye a bérpótlék megfizetése, mert ilyenkor a munkavállaló pihenő idejében dolgozik. A heti pihenőidőt tárgyhétre kell kijelölni. Az alperes által „megváltottnak” hivatkozott napi pihenőidő tekintetében is jár a megfelelő rendkívüli munkavégzés pótléka, mert a napi pihenőidő nem került a már kifejtettek miatt az alperes által szabályszerűen kiadásra.

[26] Az elsőfokú bíróság a fent részletezettek alapján kötelezte az alperest a rendelkező részben foglaltak szerinti összegben a ki nem adott pihenőidővel kapcsolatban 6.836.754 forint elmaradt munkabér és ennek 2019. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó, törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére és rendelkezett a perköltségviselésről.

[27] Az alperes törvényes határidőben fellebbezést nyújtott be, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a keresetet utasítsa el és kötelezze felperest a perköltség viselésére. Elsődleges kérelmét jogszabálysértésre alapozta. Másodlagosan a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Az alperes harmadlagosan kérte, hogy ha a másodfokú bíróság a felperes kereseti kérelmének teljes elutasítását nem tartja megalapozottnak, akkor a marasztalás összegét szállítsa le a ki nem adott napi pihenőidő tekintetében 1.245.882 forint, a ki nem adott heti pihenőidő tekintetében 3.652.083 forint összegre. Az alperes jogi képviselőjének

másodfokú eljárásban felmerült munkadíját mérlegeléssel kérte megállapítani a17/2024. (XII.9.) IM rendelet alapján.

[28] Az alperes fellebbezése lényege szerint megismételte az elsőfokú eljárás során előadottakat és kitért arra, hogy álláspontja szerint az EUB nem értelmezheti a tagállami jogot. Az elsőfokú bíróság az Európai Unió Bíróságának C-477/21. számú előzetesdöntéshozatali eljárásban hozott ítéletére, a Kúria precedensképes határozatában kifejtettekre (Mfv.IV.10.044/2024/6.) hivatkozással állapította meg az alperes által készített munkaidő beosztásra vonatkozóan a jogsértést.

[29] Sérelmezte továbbá, hogy az ítéletből nem állapítható meg, hogy a Kúria precedensképes határozatára utalva az alkalmazott jogszabályokból milyen következtetést vont le a bíróság, az ítéleti megállapításai jogszabályokkal nem alátámasztottak, a megállapított tényeket nem jelölte meg, a bizonyítékokat nem sorolta fel, valamint nem indokolta meg, hogy mely felperesi tényállítást miért találta bizonyítottnak.

[30] Alperes hivatkozott arra is, hogy a hazai bíróságoknak követniük kell ugyan az EUB ítéletét, azonban az kizárólag az uniós jog értelmezése körében köti a magyar bíróságokat. A magyar bíróságok feladata az, hogy a magyar jogszabályokat értelmezzék az irányelv rendelkezéseinek való megfeleltethetőség szempontjából, kiterjesztve az értelmezés tartományát az EUB ítéletében kifejtett, azonban kizárólag az uniós jogra irányadó megállapításokra is.

[31] Az uniós jog értelmezése körében valóban az EUB ítéletét kell irányadónak tekinteni, miszerint a napi pihenőidő kiadása a munkavégzést követően abban az esetben is külön jogcímen kötelező, ha azt nem munkavégzés követi. A magyar jog vonatkozásában azonban ezen automatizmus nem követhető. Ennek értelmezésére a magyar általános és alkotmányos értelmezési elvek az irányadók még abban az esetben is, ha azt kell vizsgálni, hogy a magyar jogszabály megfeleltethető-e az uniós jog azon értelmezésének, amelyet az EUB ítéletében adott.

[32] Fellebbezésében kitért arra is, hogy az Alkotmánybíróság – az uniós jog értelmezési elveivel összhangban – tiltja a contra legem jogértelmezést és jogalkalmazást, különösen akkor, mint jelen esetben is, ha az Mt. a napi és a heti pihenőidő szabályozásánál az adott ügyre kötelezően és kizárólagosan alkalmazandó jogszabályi rendelkezést tartalmaz.

[33] A jogalap kérdésköre tehát lényegében arra ad választ, hogy kell-e biztosítani napi pihenőidőt, amennyiben a napi munka befejezését követően a munkavállaló számára újabb munkavégzés nem kerül beosztásra, hanem heti pihenőidejét tölti. Alperes álláspontja szerint a magyar jogszabályokból csak az az értelmezés vonható le, hogy nem kell.

[34] Az Mt. 104. § (1) bekezdésében foglaltakat összevetve az Mt. 87. § (1) bekezdésében foglaltakkal, a nyelvtani értelmezés alapján azt tartotta megállapíthatónak, hogy az Mt. 104. § (1) bekezdése szerinti „következő munkanapi munkakezdés” alatt a következő naptári napon vagy a következő megszakítás nélküli 24 órás egység által meghatározott munkanapon történő munkavégzést kell érteni. Álláspontja szerint ezt az

értelmezést támasztja alá a 12/2020. (VI.22.) AB határozat is, mely szerint a napi pihenőidő a két munkavégzés közötti regenerálódást biztosítja.

[35] Az anyagi jogszabályok sérelmét illetően arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében helytelenül értelmezte és alkalmazta az Alaptörvény XVII. cikk [4] bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét, az Mt. 5. § (1) bekezdését, a 104. §-át és 106. §-át, a rendelkezésre álló bizonyítékokból nyilvánvalóan helytelen jogi következtetést vont le, ezért okszerűtlen, és nem felel meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésének, a 346. § (5) bekezdésének sem, ezért jogszabálysértő.

[36] Az alperes megjegyezte, hogy a Kúria jelen pert érintően az elsőfokú bíróság számára nem adott iránymutatást, ezért kifogásolta az alperes az anyagi pervezetést az Mt. 104. § (1) bekezdésére utalással a 143. § szerinti lehetséges jogkövetkezmény alkalmazása körében. Álláspontja szerint az anyagi pervezetés nem irányulhat a felperesi keresetben tett tényállítás és az érvényesíteni kívánt jog kötelező módosítására, sérti a Pp. 237. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[37] Az alperes az Alaptörvény 25. cikkének (3) bekezdésére, a 2011 évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdésére hivatkozott, arra, hogy tudomása szerint a jogvita tárgyában jogegységi határozat meghozatalára nem került sor. Előadta, hogy országosan több mint 700 felperes vonatkozásában vannak peres eljárások folyamatban. A Kúria az első- és másodfokú eljárásokban született határozatokban foglalt jogi álláspontoktól eltérő jogi álláspontot foglalt el, az eljárásokban meghozott ítéleteket hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságokat a perfelvételi tárgyalás megismétlésével új eljárásra és új határozat meghozatalára utasította. Jelen ügyben nincs olyan, a bíróságokra kötelező jogegységi határozat, amely a felperes keresetét alátámasztaná. A Kúria Mfv.II.10.025/2024/6. számon, az Mfv.IV.10.044/2024/6. számon közzétett határozatoktól való eltérést az alperes a fellebbezésben kifejtettek szerint szükségesnek tartja és indítványozza.

[38] Az alperes az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezménnyel kapcsolatban az elévülésre is hivatkozott, utalással az Mt. 286. § (1) bekezdésére. Álláspontja szerint a felperes keresetét oly módon változtatta meg, hogy a szabadságot megelőző munkavégzések tekintetében is pótlék igényt kíván érvényesíteni. A kereset megváltoztatását felperes nem indokolhatja sem az EUB, sem a Kúria döntéseivel, az uniós napi pihenőidő és az uniós szabadság viszonyát ugyanis az EUB nem vizsgálta. Alperes arra is hivatkozott, hogy a szabadságok előtt a napi pihenőidő kiadásának szükségessége körében felperes egyéb jogi érvelést egyáltalán nem adott elő. Felperes e körben követelése tekintetében egyéb jogszabályi hivatkozást sem jelölt meg.

[39] A jogcím tekintetében változatlanul fenntartotta a részletesen kifejtett azon álláspontját, miszerint a felperes által megjelölt jogcímen alperessel szemben követelése alappal nem érvényesíthető. Felperes pontosított keresetében az Mt. 143. §-ára figyelemmel rendkívül munkavégzésért járó bérpótlék címén terjesztette elő követelését, tehát felperes a rendes munkaidőként beosztott és akként is teljesített munkavégzés egy részét napi pihenőidővé, illetve utazási normaidővé minősítette át, illetve a rendes, beosztás szerinti munkaidőt rendkívüli munkaidővé minősítette át. Jelen esetben sem többletmunka, sem a beosztástól eltérő időben végzett munka nem merült fel.

[40] Alperes az összecszerűséggel kapcsolatban sérelmezte, hogy felperes a vele kellő időben közölt munkaidő-beosztás szerinti munkaidőben történő munkavégzésre tekintettel tart igényt a pótlékra a munkaidő-beosztás általa több évvel később indítványozott átértékelésére hivatkozással. Nem áll fenn tehát az a váratlanság, amelynek pótlékkal való kompenzálása a rendelkezés fő célja az Mt. 107. § a) pontjával érintett esetekben. Felperes kizárólag olyan időszakok vonatkozásában állított rendkívüli munkavégzést, és annak ellenértékeként kérte az alperest pótlék megfizetésére kötelezni, melyek vonatkozásában a beosztás szerinti munkaidőben végzett munkát.

[41] Hivatkozott arra is, hogy a szabadság előtt ki nem adott napi pihenőidő címén érvényesített kereseti követelés jogalapja körében tett előadás nem alapozza meg a felperes követelését. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az elsőfokú eljárás során tett részletes előadást, melyet változatlanul fenntart.

[42] Az alperes álláspontja szerint a felperes módosított keresete tekintetében a számítás módjával kapcsolatban az összecszerűség tekintetében az a számítás fogadható el, amely figyelmen kívül hagyja a szabadságot megelőző napi pihenőidőben végzett munka ellenértékét, valamint azon napok vonatkozásában a napi pihenőidőben végzett munka ellenértékét, amelyet követően a heti pihenőidőben az alperes rendkívüli munkavégzést rendelt el és a rendkívüli munkavégzésre járó pótlékot megfizette. Az alperesi táblázat összefoglaló oldalán tételesen (évre, hónapra, konkrét óraszámra) kimutatta a már megfizetett kereten felüli rendkívüli munkavégzés mértékét. A kereten felül teljesült munkavégzés csak a munkaidőkeretben értelmezhető, annak napra, órára való kimutatása nem szükséges. Erre figyelemmel a felperes részére járó összeget a ki nem adott napi pihenőidő tekintetében 1.245.882 forint, a ki nem adott heti pihenőidő tekintetében 3.652.083 forint összegre kérte leszállítani.

[43] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását. Kifejtette, hogy az alperes fellebbezését minden elemében alaptalannak tartja. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a jogkérdéseket érintő jogszabályokat, az Unió és hazai bírósági ítéleteket és joggyakorlatot, a Kúria 1.Mf.31.131/2025/6. számú döntését, és az ítélet indokolásában azokat világosan megmagyarázta és kifejtette. Az alperesnek kötelessége lett volna elkülönülten kezelni és elkülönülten kiadni, illetve beosztani a heti pihenőidő kezdete előtt, illetve a szabadság előtti napi pihenőidőt, de ezt elmulasztotta.

[44] A kialakult uniós és hazai jogi álláspont értelmében az alperes azon munkaidő-beosztási gyakorlata, hogy nem biztosította a napi pihenőidőt a heti pihenőidőt megelőzően, emiatt a napi pihenőidő elmaradása ellentétes az EUB ítéletben foglaltakkal, valamint ellentétes a vonatkozó Európai Parlament és Tanács 2003/88/EK Irányelv 3. és 5. cikkével, továbbá ellentétes az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI.22.) AB határozata szerinti jogértelmezéssel, ezért az jogszabálysértő.

[45] Az Unió jog alapján kialakult értelmezés szerint a napi és heti pihenőidőhöz való jogosultság alapjog. Mindkét jog alapvető szociális jog, azok önálló biztosítása nem választás,

nem gazdasági érdek vagy szükségszerűség függvénye, hanem abszolút munkáltatói kötelezettség.

[46] Ezen jogszabálysértés következménye, hogy a törvény szerinti megelőző, egybefüggő napi pihenőidő tartamára elrendelt munkavégzés rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül és arra az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontját megfelelően alkalmazni kell.

[47] A felperes fenntartotta azon álláspontját, hogy téves az alperes érvelése, miszerint az általa megjelölt pihenőidők „megváltásra kerültek”, és ezért azok ellenértékét a felperesi követelés összegéből le kellene vonni. A Kúria irányadó gyakorlata alapján a szabálytalan munkavégzés jogkövetkezményeként az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerinti bérpótlékfizetési kötelezettség a munkáltatót attól függetlenül terheli, hogy a munkaidő-beosztáson túli munkavégzés ellenértékét egyébként megfizette-e.

[48] A heti pihenőidő biztosítására vonatkozó kötelezettséget a munkáltatónak a tárgyhéten kell teljesítenie, ennek utólagos, elcsúsztatott biztosítása a korábbi jogsértést nem orvosolja, és nem mentesíti az alperest az adott héten ki nem adott heti pihenőidőre tekintettel fennálló, bérpótlék megfizetése alól sem.

[49] Az alperes nem jelölte meg, hogy mikor, milyen időtartamban és milyen módon biztosított volna a felperes részére a kieső heti pihenőidő helyetti szabadidőt. A Kollektív Szerződés 40. § 5. pontja szerint a rendkívüli munkavégzést főszabály szerint pénzben kell megváltani, szabadidő biztosítására pedig kizárólag a munkavállaló írásbeli kérelme alapján kerülhet sor. Ilyen kérelmet a felperes nem terjesztett elő, és erre az alperes sem hivatkozott. A szabadidő intézménye az utóbb elrendelt rendkívüli munkavégzés ellentételezése. Az alperes azon hivatkozása, hogy a következő heti beosztás már tartalmazta a hiányzó heti pihenőidő kompenzációját, nem fogadható el.

[50] Az elévülés tekintetében az ítélet szintén helyesen jutott arra az álláspontra, hogy felperes az igényét a hároméves elévülési időn belül érvényesítette. Jelen ügyben a kereseti követelés alapjául szolgáló jogviszony mindvégig a felek között fennálló munkaviszony volt, a módosított kereset ugyanabból a jogviszonyból eredt, mint az eredeti kereset, ezért a felperes a perfelvétel lezárásáig keresetét e körben jogszerűen változtathatta meg.

[51] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[52] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdésének alkalmazásával a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy a Pp. 379. § és 380. §-ában írt feltételek nem álltak fenn, a fellebbezést annak korlátai között a Pp. 370. §, 372. §, 369. § (1) és (3) bekezdés a), c) pontjaiban foglaltak alapján bírálta el.

[53] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felek részére a Pp. 265. §-ban írtaknak megfelelő tájékoztatást adott a bizonyítási érdekről, a bizonyítási indítványokat foganatosította, kellően széles körben folytatta le a bizonyítási eljárást és a tényállást a Pp. 279. §-ban foglaltaknak megfelelően a bizonyítékok okszerű értékelésével állapította meg.

[54] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Pp. 384. (2) bekezdés b) pontjának alkalmazása nem merült fel, az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése a Pp. 237. § (4) bekezdésében írtak szerint megfelelő volt, a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú ítélet a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között érdemben felülbírálható.

[55] Az elévülés kérdésében a másodfokúbíróság nem osztotta az alperes álláspontját, mert az igényérvényesítés szempontjából a kereseti kérelem felperes általi benyújtásának időpontja a meghatározó, mivel a felperes csak a kereseti kérelem jogcímét pontosította és nem új kereseti kérelmet terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését figyelembe véve, a közrehatás eredményeként egy pontosított jogcímről kellett határoznia a bíróságnak, és nem új kereseti kérelemként kellett értelmezni a keresetmódosítást, mert azt az eredetileg benyújtott kereseti kérelemben megjelölt tényekkel azonos tényekre alapította a felperes.

[56] Az elsőfokú bíróság a Kúria jelen perbelivel azonos tárgykörben született Mfv.V.10.046/2024/5., Mfv.V.10.051/2024/5. és Mfv.V.10.054/2024/5. számú precedensképes határozataiban foglaltakra figyelemmel gyakorolt anyagi pervezetést, és a felperes anyagi pervezetésnek megfelelően módosított kereseti kérelmét bírálta el.

[57] Az alperes fellebbezése kapcsán a másodfokú bíróság kitér arra, hogy a Kúria fentiekben hivatkozott precedensképes határozataiban részletesen levezette, hogyan kell az EUB jogértelmezésnek megfelelően a napi és a heti pihenőidőt elszámolni az Mt. 104. § (1) bekezdésére figyelemmel, ami nem csak mérték, hanem beosztási szabályt is tartalmaz. Az alperes kollektív szerződése ennél kedvezőbb mértékű, 48 óra pihenőidőt biztosít a munkavállalók számára, ezért ezt a mértéket alapul véve kellett a számításokat elvégezni. Az alperes által készített munkaidő-beosztás a jogszabályi követelményeknek nem felelt meg, ezért az Mt. 107. § a) pontjában rögzítettek alkalmazásával az Mt. 143. § szerinti lehetséges jogkövetkezmény alkalmazásának van helye. A ki nem adott pihenőidőben végzett munka a Kúria jogértelmezése szerint rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül és annak megfelelően kell a bérpótlékot elszámolni.

[58] Megalapozatlan az alperes azon jogértelmezése, miszerint uniós jogi fogalomként és a magyar jogszabály szerint a napi és heti pihenőidő fogalma egymástól eltér. A perbeli időszakban hatályos Mt. 104. §, 105. § és 106. §-ai határozzák meg a napi pihenőidő, illetőleg a heti pihenőidő fogalmát, mértékét és biztosításának feltételeit, amelyek összhangban állnak az Irányelv fogalomhasználatával. Az EUB-C-477/21. számú ítéletének indokolása is egyértelmű jogértelmezést ad erre vonatkozóan, és ezt az iránymutatást a tagállami bíróság a konkrét ügyben köteles figyelembe venni. Ez a jogalkalmazás az alperes hivatkozásától – miszerint praetor ius facere non potest – eltérően, nem minősül a tagállami bíróság jogalkotó tevékenységének.

[59] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Kúria Mfv.II.10.025/2024/6. és Mfv.IV.10.044/2024/6. számon közzétett precedensképes határozataiban írtakat az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte, nem indokolt a határozatokban kifejtett jogi állásponttól való eltérés, mivel hasonló tényállású ügyben születtek a határozatok, amelyek szerint „a heti pihenőidőt megelőzően be nem osztott napi pihenőidő tartamára eső munkavégzés minősül

rendkívüli munkaidőben végzett munkának és ennek az Mt. 143. § szerint lehetséges jogkövetkezménye, meghatározott mértékű bérpótlék megfizetése merülhet fel”.

[60] Az alperes a havi bérjegyzékeken alapuló számításaival kimutatta, hogy a perbeli időszakban munkaidő kereten felül, a napi pihenőidőre esően is rendelt el rendkívüli munkavégzést a felperes részére, annak ellenértékét a felperes által is elismerten megfizette. Ezt az időtartamot a felperes perben érvényesített igényéből nem kell levonásba helyezni. A Kúria Mfv.IV.10.022/2026/10. számú határozatában rögzítette, hogy a felperes a keresetében pontosan megjelölte és levezette, hogy a napi pihenőidő kiadásának elmulasztásából származó követelése mely napokat és órákat érintette, az alperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy pontosan ezen időtartamokat érintően teljesítette a rendkívüli munkavégzés ellenértékének megfizetését. Az alperes ennek nem tett eleget, ezért a hivatkozása, hogy a havi munkaidőkereten felül végzett munkaórákra a felperes részére már megfizette az Mt. 143. §-a szerinti pótlékot – annak pontos meghatározása hiányában – nem vonható le a felperes követeléséből. A Kúria határozatában kifejtette, hogy „az alperes a hivatkozott kifizetéssel a felperes által ténylegesen ledolgozott, a munkaidőkereten felül végzett munkát kompenzálta, amely azonban nem azonos a felperes azon követelésével, amelynek alapja a napi pihenőidő beosztásának és kiadásának elmaradásából ered. Az alperes tehát e kifizetésekkel nem a napi pihenőidőt „váltotta meg”, hanem a részben vagy egészben a heti pihenőidőben teljesített munkavégzést kompenzálta”.

[61] Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetést követően, a módosított kereseti kérelemhez kötötten vizsgálta a kereseti kérelem összecszerűségét, figyelembe vette a felek által az elsőfokú eljárásban előterjesztett, ellenőrizhetően levezetett számításokat, a táblázatok adatait.

[62] A másodfokú bíróság nem értett egyet az alperes arra vonatkozó álláspontjával, hogy a felperest nem illeti meg a napi pihenőidő a szabadság megkezdése előtt. Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében foglaltak értelmében a munkavállalónak a napi pihenőidőhöz, a heti pihenőidőhöz és az éves fizetett szabadsághoz is alapvető joga van, amit az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikk (2) bekezdése, az Irányelv 7. cikke és az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata is alátámaszt. Az Mt. 124. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a szabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra kell kiadni. Ebből a szabályozásból nem következik, hogy a szabadság kiadása előtt a munkavégzést követő napi pihenőidőt ne kellene biztosítani, különös tekintettel arra, hogy a munkavállaló részére az őt különböző jogcímen megillető pihenőidőket külön-külön, egymást követő időben kell kiadni.

[63] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság anyagi jogszabály értelmezése a kereset jogalapját illetően helyes, és az elsőfokú ítélet indokolása a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében írt követelményeknek megfelelt. Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában részletesen levezette, hogy az anyagi jogszabály értelmezése kapcsán mely jogszabályhelyek vonatkozásában nem osztotta az alperes álláspontját, és mindezeknek megfelelő indokát is adta.

[64] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésére és 386. § (4) bekezdésére utalva, helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

[65] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel köteles a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére. A felperes ügyvédi munkadíj igényét a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. § alapján terjesztette elő, melynek megfizetésére kötelezte a másodfokú bíróság az alperest. Az ügyvédi munkadíj áfát tartalmaz.

[66] A másodfokú bíróság az alperes elvesztességére tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdés, a Pp. 101. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdés alapján rendelkezett a fellebbezési illetékről, melynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése, a 46. § (1) bekezdése szerint állapított meg.

[67] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2026. június 16.

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mózsa Gábor s.k.
előadó bíró

Dr.Konarik Attila s.k.
bíró